

**UN FILM ÎN PREMIERĂ: „ÎNTOARCEREA MAGILOR”
NU-NVIE MORȚII, E-N ZADAR COPILE?**

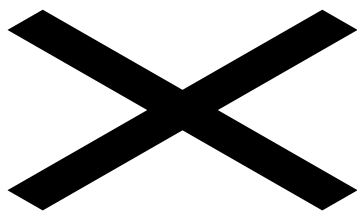
Regizorul Ioan Cărmăzan revine pe ecrane cu un film de ultimă oră, Întoarcerea magilor, a cărui poveste emoționantă se petrece într-un sat patriarhal de la margine de lume, numit Roua. Chiar dacă realizatorii - regizorul Ioan Cărmăzan, scenaristul Denis Dinulescu, producătorul Constantin (Titi) Popescu - nu s-au gândit la această variantă, cred că filmul constituie, practic, o replică la sentința eminesciană „Nu-nvie morții, e-n zadar copile!”.

Înainte, însă, de a vorbi despre film, aș vrea să recapitulez drumul creator al regizorului Ioan Cărmăzan, actualul președinte al Uniunii Autorilor și Realizatorilor de Film (U.A.R.F.): el a reținut atenția criticii încă prin filmul de diplomă Cântă cucul și pe ploaie (1982), pentru ca debutul său imediat în lung metraj cu filmul Țapinarii (tot 1982) - care vorbea despre o lume practic necunoscută - să fie echivalat, pe drept, cu un adevărat eveniment artistic, ca și lung metrajul următor, Lișca (1983), filmul cu sâmbure tragic materializat în chipul și privirile Ecaterinei Nazare, iar după intermezzo-ul liric Sania albastră (1986), cu Diana Gheorghian și Bogdan Stanoevici, să realizeze marele film al său, Casa din vis (1990), un film inspirat de seducătoarea proză a lui Fănuș Neagu „Ningea în Bărăgan”, cu creația memorabilă a lui Gheorghe Dinică în rolul șefului de clan Chivu Căpălău și cu Horațiu Mălăele, Maia Morgenstern, Remus Mărgineanu în alte roluri antologice din distribuție.

Filmografia regizorului Ioan Cărmăzan s-a îmbogățit în continuare, cu titluri precum Raport despre starea națiunii (2002), Lotus (2004), Margo (2006), O secundă de viață (2008), Oul de cuc (2010) - dar filmele nu s-au ridicat la nivelul artistic al celor dintâi -, pentru ca, acum, Întoarcerea magilor să revină pe linia creațiilor sale de vârf.

Personajul central din Întoarcerea magilor este doctorița Paula (interpretată de Ana Maria Carablais), o femeie greu încercată de viață, care, după ce-și pierde soțul și copilul într-un groaznic accident de mașină, adoptă o fetiță orfană, încearcă să-și refacă viața, integrându-se în viața colectivității, făcându-și meseria cu pricepere și devotament, ajungând, prin forța propriei credințe, la clipa de grație, meritată, din final. Odată cu destinul magic al acestei femei, scenaristul și regizorul filmului Întoarcerea magilor urmăresc și destinul, viața de fiecare zi a așezării în care se petrece acțiunea.

În micuța așezare de la capătul lumii numită Roua apare un cuplu de saltimbanci, Mihai și Nidala (interpretați de Mihai Mălaimare și Camelia Varga), „magii”, care animă, cu giumbușlucurile lor, viața tihnită a locului, ba chiar fac și promit minuni (Nidala învie un porumbel și cei doi promit chiar că vor învia doi oameni). Altfel, viața satului uitat de lume este cât se poate de normală, pe masa de lucru a primarului (Nicodim Ungureanu), probleme curente își așteaptă mereu rezolvarea, preotul - un personaj simpatic, cu o țacălie nostimă, dar cu comportări nu totdeauna ortodoxe - (Valentin Popescu) este și el un om foarte ocupat, printre localnici apare și un tânăr aparent fără căpătâi, George, care nu are nici locuință, nici adresă, și totuși este găsit de o fostă localnică, doamna Clara (Florentina Tomescu), pornită cândva spre țări mai calde, sau mai reci, și revenită acasă. Mesajul moral, filosofic și estetic al filmului, prezent în deznodământul tonic, ar suna cam așa: minunile vieții sunt mai mari și mai adevărate decât minunile magilor; iar oamenii satului Roua sunt astfel înfățișați încât ei merită cu adevărat o minune...

O surpriză foarte plăcută a fost prilejuită de actrița Ana Maria Carablais în rolul doctoriței Paula Negrescu: personajul său este un personaj puternic și tonic, atât momentele de durere, cât și momentele euforice ale femeii greu încercate de viață sunt marcate nuanțat, cu un pronunțat simț al măsurii, relațiile sale cu membrii colectivității, cu fetița orfană pe care o adoptă sunt de o autenticitate cuceritoare.

În general, interpreții lasă impresia că se depășesc pe sine. Nicodim Ungureanu, de pildă, se află, neîndoios, în fața celui mai performant rol al întregii sale cariere, primarul său este un personaj dinamic, activ, cu o personalitate pregnantă și nu lipsit de suspans. Și Valentin Popescu excelează în rolul preotului, desenând un personaj original, atent particularizat, cu funcții determinante în conflict, dar și cu comportări, uneori, voit surprinzătoare. Cei doi saltimbanci, magii Mihai și Nidala, interpretați de Mihai Mălaimare - un personaj marcat de umorul captivant specific actorului - și Camelia Varga - un personaj de mare sensibilitate, cu trucuri acaparante - animă însuflețit viața tihnită a satului patriarhal, cu o atmosferă domestică, cu călduri de răzuște și chiar cu o broască țestoasă, cu zeci de copii dornici de giumbușlucuri și de minuni. Am mai remarcat din distribuție pe Ion Bechet (George), tânărul căruia gospodarii comunei îi rezolvă în final incertitudinile identității și pe Florentina Tănase (doamna Clara, cu aerul său occidental), oaspetelesurpriză al satului. Cum spuneam, regizorul a fost însoțit, în această întreprindere, de scenaristul Denis Dinulescu, autorul unei narațiuni emoționante, cu pondere moralfilosofică și cu o morală tandră și tonică. Din echipa regizorului au făcut parte și alți profesioniști performanți, directorul de imagine Silviu Stăvilă, autorul unei imagini de atmosferă, cu tente, la rândul lor, tandre și tonice, compozitorul Mircea Florian, o personalitate marcantă, atașantă a muzicii de film, scenograful Bob Nicolescu, autoarea costumelor Maria Peici. La sfârșitul filmului suntem tentați să punem sub semnul întrebării concluzia eminesciană „Nu-nvie morții, e-n zadar copile?”...

CĂLIN CĂLIMAN